

CHARAKTERISTIKA FINANČNÍHO PRÁVA

2012


```
graph TD; A[Finanční právo] --- B[Soubor právních norem]; A --- C[Vědecká disciplína]; A --- D[Didaktická materie];
```

Finanční právo

Soubor právních
norem

Vědecká disciplína

Didaktická materie

FP - definice výseče

- Specifický soubor právních norem naplňující odvětvotvorná kritéria, která jej oddělují od jiných výsečí právního řádu – jiných odvětví
- Soubor právních norem regulujících peněžní systém daného státu a materiální základ jeho fungování
- Soubor právních norem regulujících veřejnou finanční činnost

FP - věda

- Právní věda blízká ale i vědám neprávním.
- Finanční věda
- Správní věda
- ...
- Specifický obor vědeckého výzkumu a bádání

FP – pedagogická materie

- Soustava studijních předmětů programů bakalářského, magisterského a doktorského studia realizovaných na zejména na právnických a ekonomických fakultách

Odvětvotvorná kritéria

- Význam OTK
- Kritéria:
 - Předmět právní regulace
 - Metoda právní regulace
 - Systémová soudržnost právních norem
 - Společenská akceptace odvětví

Předmět finančního práva

- Předmět právní regulace – obecně
- Peněžní vztahy
- Peněžní systém
- Veřejné finance
- Účel jejich existence
- Veřejný sektor
- Veřejný zájem

Metoda (1/3)

- Předmět FP – CO?
- Metoda FP – JAK?
- Modifikace administrativně právní metody
- Míra kogentnosti norem
- Vznik vztahu
- Uplatnění neadministrativních prvků

Metoda (2a/3) – specifika MFP

- **A) Veřejnoprávní charakter účelu regulace:**
- Priorita veřejného zájmu
- Možnost mocenského působení

Metoda (2b/3) – specifika MFP

- **B) Atributivní podíl veřejné moci:**
- Veřejná moc
- Delegované mocenské působení
- Mantinely výkonu
- Realizace veřejné politiky

Metoda (2c/3) – specifika MFP

- **C) Převažující mocenský charakter právních vztahů:**
- Primární a sekundární normotvorba
- Individuální mocenské akty
- Nenormativní akty heteronomní povahy
- Kontrola
- Sankce
- Vertikální a diagonální charakter vztahů

Metoda (2d/3) – specifika MFP

- **D) Autoaplikace norem FP:**
- Samostatná subjektivní konkretizace finančně právních práv a povinností v mantinelech finančního práva
- Daně
- Sekundární mocenská aplikace - IFSA

Metoda (2e/3) – specifika MFP

- **E) Finančně právní akt:**
- Široká škála aktů aplikace finančního práva
- Přiznání
- NSA, ISA
- Opatření
- Smlouva

Metoda (2f/3) – specifika MFP

- **F) Imperativní charakter právní regulace:**
- Detailní právní reglementace
- Míra minimalizace volnosti „seberegulace“
– dispozitivní normy

Metoda (3/3) – specifika MFP

- Využití prvků metod jiných odvětví

Systemová soudržnost

- Vyšší míra vzájemných vazeb právních norem dané výseče
- Relativní autonomie norem
- Kodifikace? – nekodifikovatelné
- Dílčí kodifikace v subsystémech FP

Společenská akceptace FP

- Ne vždy, ne všude
- Rozdíl v rozsahu
- Rozdíl v účelu
- Francouzské pojetí
- Anglosaské pojetí
- Středoevropský model
- Tendence

Postavení FP v systému právního řádu ČR

- Vztah k odvětvím veřejného práva
- Vztah k odvětvím soukromého práva

System finančního práva

- Vnitřní systémové uspořádání finančního práva
- Problém obecné části (věda, předmět)
- Hmotné – procesní (problém)
- Kriterium předmětu
- Kriterium metody
- Kriterium místní působnosti

Kriterium předmětu

- Peněžní systém (finanční činnosti)
- Veřejné finance →
- **NEFISKÁLNÍ ČÁST** (vlastní finanční právo)
- **FISKÁLNÍ ČÁST** (fiskální právo, veřejné finance)

Kritérium metody

- Finanční právo materiální
- Finanční právo správní (organizační)
- Finanční právo trestní

Kritérium lokální

- Normy FP s celostátní působností
- Normy lokálního práva – místní poplatky/daně

Koncepce (brněnská) systému FP

■ Nefiskální část:

Měnové právo

Devizové právo

Právo finančního trhu:

Veřejné bankovní právo

Pojišťovnické právo

Právo kapitálového trhu

Puncovní právo

■ Fiskální část:

■ Rozpočtové právo

■ Berní právo

■ Celní právo

■ Bilanční právo

■ Právní regulace
veřejných výdajů a
programů veřejného
zájmu